

خانواده نخستین کانونی است که شخصیت افراد در آن شکل می‌گیرد. خانواده شکل کوچکی از اجتماع و جامعه است و هر انسانی قبل از هر جا، ابتدا در خانواده تربیت می‌شود. در واقع خانواده یک کشور کوچکی است که مدیریت و اداره آن خیلی مهم است. یک خانواده برای این که محکم بماند باید حواسش به دشمن باشد. امروز دشمن روی سست کردن بنیان خانواده خیلی کار می‌کند؛ دشمنی که باعث شده است که کانون خانواده در غرب از هم پاشیده شود

وجود دو جریان «خانواده‌گرا» و «خانواده‌ستیز» در عالم

در مقابل جریان خانواده‌ستیز شیطان و جنود شیطان که به دنبال سیاست «يُفَرِّقُونَ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ» (بقره: 102) و «وَشَارَكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ» (اسراء: 64) است، انبیاء و اوصیاء بنیانگذاران کانون گرم خانواده‌اند و پرچمدار خانواده‌گرایی هستند. روایاتی: نظیر فرمایش‌های ذیل همگی به اصل و مسئله مهم خانواده در فرهنگ الهی اشاره دارد

«مِنْ أَخْلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ حُبُّ النِّسَاءِ»

«كُلَّمَا أَزَادَ الْعَبْدُ إِيْمَانًا، أَزَادَ حُبًّا لِلنِّسَاءِ»

«كُلُّ مَنْ أَشْتَدَّ لَنَا حُبًّا أَشْتَدَّ لِلنِّسَاءِ حُبًّا»

چهار نوع خانواده در قرآن

قرآن به چهار نوع خانواده اشاره فرموده است

خانواده‌ای که زوجین هردو خوب و پسندیده هستند، مثل خانواده آسمانی امیرالمؤمنین و حضرت زهرا علیهما السلام که سوره / ۱. (هل اتی) در شأنشان نازل شده است. همچنین خانواده حضرت ابراهیم(ع) و خانواده حضرت یحیی(ع)(انبیاء: 90)

خانواده‌ای که زوجین هر دو بد هستند، مثل خانواده ابولهب(نک: سوره لهب) / ۲.

خانواده‌ای که مرد آن خوب است ولی زن خانواده خوب نیستند، مثل خانواده حضرت نوح(ع) و لوط(ع)(تحریم: 10) / ۳.

خانواده‌ای که مرد آن بد و زن آن خوب است، مثل: آسیه همسر فرعون(تحریم: 11) / ۴.

فَتَنكَشِفْ عَنِّي الْهَمُومَ وَالْأَحْزَانَ

این فرمایش امیرالمؤمنین علیه السلام درباره حضرت فاطمه سلام الله علیه دورنمایی روشن و واضح از زندگی مشترک این بهترین زوج و خانواده است: «هنگامی که به فاطمه نگاه می‌کردم، غم‌ها و اندوه‌ها از من برطرف می‌شدند» (لَقَدْ كُنْتُ أَنْظُرُ إِلَيْهَا فَتَنكَشِفُ عَنِّي الْهَمُومُ وَالْأَحْزَانُ) (کشف الغمّة، ج 1، ص 363)). واقعا این مسئله قابل تأمل است که حضرت فاطمه سلام الله علیها چه حجمی از

آرامش را در خانه ایجاد فرموده بودند که حضرت علی علیه السلام با آن کوه غم‌ها و غصه‌ها وقتی به محضر حضرت فاطمه سلام الله علیها می‌آمدند، تمام غصه‌ها و غم‌های ایشان برطرف می‌شد. موضوع رفتارهای آرامش‌بخش با تاسی از سیره زندگی اهل بیت علیهم السلام یکی از مباحث شیرین و در عین حال بسیار مورد نیاز برای جامعه است و ایام تبلیغی فاطمیه (ع) یکی از طلایی‌ترین فرصت‌ها برای تبیین این موضوع مهم است

رفتارهای آرامش‌بخش برای تحکیم بنیان خانواده

ابراز محبت ۱.

شخصی کنار امام صادق (ع) نشسته بود فردی از کنار آنها عبور کرده شخصی که کنار امام صادق (ع) نشسته بود به ایشان گفت: یابن رسول الله! من ایشان را خیلی دوست دارم. امام صادق (ع) فرمودند: به او بگو، پیامبر (ص) فرمود: «إِذَا أَحَبَّ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ فَلْيُعْلِمْهُ» (وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۵۵)

درست است که دوستی در قلب است ولی در روایات آمده است نسبت به همسر و فرزندانان دوستی را اعلام کنید و لذا پیامبر (ص) فرمود: «مرد اگر به همسرش بگوید من تو را دوست دارم این جمله هیچ گاه از دلش پاک نمی‌شود» (قَوْلُ الرَّجُلِ لِلْمَرَةِ: إِنِّي أَحْبَبْتُكَ لَا يَذْهَبُ مِنْ قَلْبِهَا أَبَدًا) (الكافی، ج ۵، ص ۵۶۹)). متأسفانه بسیاری از خانواده‌ها فقر عاطفی دارند. اگر روزی چند بار امام حسن (ع) و امام حسین (ع) خدمت پیامبر (ص) می‌رسیدند، حضرت آنها را می‌بوسید. شخصی که آنجا بود تعجب کرد و گفت: یا رسول الله! هر بار که شما این‌ها را می‌بینید به آنها محبت می‌کنید؟ من ده اولاد دارم که هنوز یک بار این حرکت را انجام نداده‌ام! پیامبر گرامی اسلام (ص) فرمودند: «مَنْ لَا يُرَحِّمُ لَا يُرَحِّمُ» (وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۱۹۷)؛ کسی که رحم ندارد خدا هم به او رحم نمی‌کند

ناگفته نماند به نظر کارشناسان حوزه خانواده، برای ابراز محبت پنج نوع زبان عشق وجود دارد که عبارت است: کلامی، لمسی، هدیه‌ای، وقتی (وقت گذاری برای خانواده) و خدمت‌رسانی

معاشرت نیکو (احترام و تشکر متقابل) .

قرآن کریم می‌فرماید: «وَعَاثِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ» (نساء: ۱۹) - با همسران خوب برخورد کنید. - پیامبر (ص) فرمودند: «أَحْسَنُ النَّاسِ إِمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا وَ أَلَطُهُمْ بِأَهْلِهِ وَ أَنَا أَلَطُكُمْ بِأَهْلِي» (وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۱۵۳). بعضی از افراد می‌گویند: همسر من (چه مرد و چه زن) اهل فحاشی، بددهانی، زخم‌زبان بهانه‌جویی است. در روایات داریم اگر کسی به همسرش بگوید: من که در خانه تو خیر ندیدم، اعمال آن روز او حبط می‌شود (أَيُّمَا امْرَأَةٍ قَالَتْ لِرَوْحِهَا مَا رَأَيْتُ مِنْكَ خَيْرًا قَطُّ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهَا) (مکارم‌الاخلاق، ص ۲۱۵)

همچنان که فرمودند: «زنان را کسی گرامی نمی‌دارد، مگر انسان بزرگوار، و کسی به آنان اهانت نمی‌کند، مگر انسان پست» (ما أَكْرَمَ النِّسَاءَ إِلَّا كَرِيمٌ، وَ مَا أَهَانَهُنَّ إِلَّا لَنِيمٌ) (کنز العمال، ج ۱۶، ص ۳۷۱)). بیشتر اهانت‌های در گفتار است. امام سجاد (ع) فرمودند: اگر کسی خوب و محترمانه حرف بزند پنج اثر دارد: ۱- ثروت را زیاد می‌کند، ۲- رزق را رشد می‌دهد، ۳- مرگ انسان را به تأخیر می‌اندازد، ۴- آدم را نزد خانواده اش محبوب می‌کند، ۵- آدم را بهشتی می‌کند (الْقَوْلُ الْحَسَنُ يُثْرِي الْمَالَ وَ يُنْمِي الرِّزْقَ وَ يُنْسِي فِي الْأَجَلِ وَ يُحِبُّ إِلَى الْأَهْلِ وَ يُجَلِّ الْجَنَّةَ) (الخصال، ج ۱، ص ۳۱۷))

یکی از مهم‌ترین ابعاد احترام متقابل، تشکر و قدرشناسی متقابل است. امام سجاد (ع) فرمودند: «خداوند متعال در روز قیامت به یکی از بندگان خود می‌فرماید: آیا از فلانی سپاسگزاری کردی؟ عرض می‌کند: نه، بلکه از تو سپاسگزاری کردم. خداوند می‌فرماید: چون

از او تشکر نکرده‌ای از من هم نیز تشکر نکرده‌ای؛ شاکرترین شما از خدا، شاکرترین شما از مردم است. (...لَمْ تَشْكُرْنِي إِذْ لَمْ تَشْكُرْهُ
(تُمْ قَالَ أَشْكُرْكُمْ بِاللَّهِ أَشْكُرْكُمْ لِلنَّاسِ) الکافی، ج 2، ص 99